

SZÉKELY HIRLAP

politikai s vegyestartalmu közlöny.

KIADÓ-HIVATAL:

Az ev. ref. főiskola nyomdájában.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

TELEKI-KÖNYVTÁR.

Hirdetési ár: Három hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. és minden beiktatásért külön 30 kr. o. é. bélyegdíj. — Három hasábos nyilttéri sorért 20 kr. o. é.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal.
Pesten, Zeisler M. hirdetést közvetítő intézete, Királyutca 60-ik sz.,
és J. Haasenstein és Vogler Bécsben (Neu-Markt 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton reggel

NAGY FÉLÍVEN.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Negyedévre 1 frt.
Félévre 2 „

Előfizetési fölhívás

„SZÉKELY HIRLAP“

politikai s vegyes tartalmu közlöny

1870. évi október-decemberi folyamára.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt o. é.

Fél „ 2 „ „ „

Negyed „ 1 „ „ „

Az előfizetési pénzek akár a Wittich József című könyvkereskedésbe, akár főtanodai nyomdász Imreh Sándorhoz utasítandók.

Az előfizetés legkényelmesebben és jutányosabban postai utalvánnyal történhetik.

A „Székely Hirlap“
szerkesztősége.

Szemle.

□ A táviró ismét békealkudozásokról beszél, sőt még azt is hozzáteszi, hogy a francia kormány már nem oly idegen a terület-átengedéstől sem, mint eddig, s bár nem Elzasz és Lotharingia átadásáról, de Weisskirchen melletti határ-egyenestéről beszélnek. Mi igaz e hirtől, mi nem: bajos megmondani; annyi azonban bizonyos, hogy Favre békülékeny szelleméről — sőt az a felett történt meghasonlás miatti lemondásáról is — szól már a hír, másfelől pedig az is nyilvánvaló, hogy a Páris előtt vívott kisebb francia előnyök koránt sem elégségesek a porosz hadözhöz megsemmisítésére, a honvédelmi kormány pedig, az annyiszor emlegetett „általános népfelkelésből“ egy havi élete folytán is édes keveset tudott megvalósítani. — A „Daily News“ jólétesült párisi levelezője is legutóbbi tudósításában ugyan ily értelemben nyilatkozik. Szerinte is a francia most is csak „francia“. Nagyzó, fenhéjázó, sokat beszélő és keveset s a mi legfőbb kitartás nélkül cselekvő. Irja, hogy szónoklat van elég; Gambetta minden félórán kiáltványt bocsájt ki, melyben a népet „a haza oltalmára“ hívja, s a nép mindig könyek és ölelések közt búcsuzik el családjától, midőn őrhelyére áll, — a

„Figaró“ pedig közbeszól: „ne feledjétek, hogy családok van, ne legyetek vakmerők!“

Már pedig a hazát, a diadalmas német sereggel szemben, nem ily módon lehet megmenteni.

Igaz ugyan, hogy a porosz sergek élelmezési állapotjai sem a legirigylendőbbek, akár Metz, akár Páris alatt. Éhség, hideg, nedves éjek, a had eleinte bevallott czéljának kivívása: nem igen hivatvák a hedsereg lelkesülésének ébrentartására. De tudjuk, hogy Bismarck nem a szivembere s ha ő akar; a német hadaknak kedv nélkül is, de küzdeniök kell.

Már pedig Bismarck akar, nekie akarnia kell. Akarnia kell, mert míg egyfelől a német nemzetiségkedés ábrándját a „testvérek“ visszacsatolásával folyton ében lehet tartani, addig a porosz abszoluthatalmaskodásnak szerencsésebb ürügye nem is lehetne, mint az ismét-elszakadásra hajlandó új terület féken tartása végett tovább is föntartott vas-kormány. Mert Elzasznak és Lorharingiának sem szabadságot, sem külön kormány-formát adni nem lehetvén: ezeknek kedvéért egész Németországot a német szabadság alkotmánya helyett a porosz zsarnokság sisakja alá lehetend hajtania. Bismarcknak tehát folytatnia kell a háborút, hogy az amugy is békülékeny Franciaországtól e két országrészt kicsikarhassa, mivel csak is ezen örv alatt tarthatja fönn tovább is eddigi abszoluthatalmát.

S Páris bombáztatását már legközelebbre jelzik is; úgy hogy, a cikkünk bekezdésében jelzett békealkudozások, e körülmények tekintetbevételével, a fagyponon is alólszállnak.

S ha hozzávesszük Thiers küldetésének eredménytelenségét, minden európai hatalmasságnál, hol bekopogtatott, tagadó választ nyervén: fájdalom sokkal több kilátás mutat Franciaország porba tiporása, mintsem akár csak egy elfogadható békekötés mellett is...

Dürieczkölő.

A forradalom utáni időszakban sokszor megtörtént: hogy egy-egy nyakig fölfegyverzett be-

tyár egyes védtelent földreterített, vérbeküpt s aztán kifosztott, egész publikum szemeláttára. A körülállók segélyére mentek volna a bántalmazottak, de Waffan-Pass sem volt kezökben. Ugyanez történik most nagyban Európában. A nyakig, sőt feje tetejéig fölfegyverzett porosz földre terítette, vérbeküpt a készületlen francziát, most épen azon ponton van, hogy mindenéből kirabolja. A publikum: Anglia, Austria-Magyarország, Olasz-, Spanyol-, Svédország stb. részvétellel állják körül az egyenetlen küzdelmet s egyiknek sincs az a bátorsága, hogy felkiáltson: utánom, jertek menjünk segélyére a letipornak. Pedig Waffan-Pass van kezökben. Ily égrekiáltó vakság példáját még nem jegyezte fel a — historia.

* * *

Csak meglátszik, hogy nagy ur az a Tisza Kálmán. Ő nem tudja e magyar példabeszéd értelmét: szegény legénynek nem jó nagy úrral egy tálból cseresznyét enni, a mint érzi ezt, minden bizonynyal sok Geszt körül lakó szegénylegény, kinek alkalma volt Tisza Kálmánnal, közel érintkezésben lenni Ha tudná, akkor nem ajánlaná oly hathatósan a poroszzsal való szövetekezést, sőt barátkozást. Az európai állam-complexusban, mi magyarok csak szegénylegények vagyunk: a porosz nagy úr, fényes arisztokrata, a kivel egy tálból cseresznyét enni, bizony nem válna javunkra.

* * *

A színész, és az exprofessó író pályája sok pontban összetalálkozik. Még gyengeségeikben is hasonlítanak egymáshoz. Nem egy komikus színészről van följegyezve az a gyengeség: hogy inkább szeretett komoly szerepekben föllépni. Jancsó, Erdélynek még az emlékezetben élő nagy komikus, vigasztalhatatlan volt, ha huzamos időn keresztül nem osztottak neki komoly szerepet. Az igazgató kénytelen volt olykor-olykor komoly szerepben is fölléptetni őt, ha mindjárt egy tragédia, vagy szomorujáték megbukásába is került a föllépés. A legszomorubb jelenetnél, a mikor a zsebkendők könnyektől voltak megázandók — ha megjelent Jancsó: a szomorúság elmúlt, a sirás hangos kacajjává változott által. A mi Jó-kaink épen e gyengeséggel bir. Neki, a ki páratlan humorával úgy megtudja nevetetni az olvasó közönséget, nagy kedve telik abban, hogy komoly politikus alakjában mutassa magát; megjelenésének azonban épen olyan hatása van, mint a Jancsóé: a legkomolyabb politikai cikkeivel nevetésre haogolja a publikumot. Olvassa meg az érdekes olvasó azt a közelebbi cikkét a „Hon“-ban, melyben előadja: minő magatartást kövessen Magyarország, ha azt akarja, hogy mint a porosz megerősödjék, negyven millióra szaporodjék stb.; s ha valami erős fogfájásban nem szenved: lehetetlen, hogy nevető görcsöket ne kapjon.

* * *

Általános panasz az idej rosz gyümölcsletérésre. Csak itt-ott, elvétve látunk egy-egy körtvét, a baracknak még hirt sincs, a szőlővel még a jó bortermő helyeken is nyulat lehet löni. Széles Európában van azonban egy gazda, kinek semmi panasza sem lehet az idej gyümölcsletérésre.

mésre. Az olasz király ő felsége ez, a kinek Róma megért gyümölcs gyánant — még kezét sem kellett utána nyújtani — szépen a markába pottyant.

* * *

Aztán az ember ne veszítse el hitét az isteni gondviselésben. Vilmos király minden vérért, mely két hónap óta áztatja a francia földet, e titkos hatalmat teszi felelőssé; Napoleon a felesége által alapított újságban, egyenesen a gondviselést nevezi annak, mely kényszerítette, hogy kardját a porosz főség lábai elé tegye. Most már gr. Thun is bevallja, hogy őt is az isteni gondviselés rendelte ő felsége trónjához oly közel. Elhisszük, mindezeket; hiszen az isteni gondviselés küldi a kolerát, pestist, éhséget, sáskajarást, a jégverést, és a tűz és a víz mindennemű pusztításait, haragjának nagy voltában. („Ref.“ után.)

* * *

A pápa és „hü eselése“ Antonelli ugyan csak tiltakoznak minden ellen, mit az olasz kormány tesz. Azonban bár mennyire istentelen az olasz kormány a pápa szeméi előtt, még is tesz elfogadhatót is. Ugyan is a pápa azon 50,000 tallért, melyet egy havi illetékül az olasz pénzügyminiszter küldött, kegyeskedett elfogadni. Ugy látszik, ő is azon véleményben van, hogy nem a fertőzteti meg az embert a mi a száján bemegy.

* * *

M. g. Fedeztem én fel valamit téns uer. T. u. Hát csak ki vele Mihály gazda.

M. g. Felfedeztem én, hogy legjobb fegyver az a mitrailleuse, melyet király engedélyezett miénk honvédeknek. Ollan fegyver ez téns uer, hogy még nem is van kész, már is egy tábornok minisztert a bárón Kuhnt elejtette. Ha a honvédek kartács-pisztolya is ilyen jól lű, mi történni fog majd ha kartács-ágyúk is lesz. Nem ítélem én akkor még a herkopater sem téns uer.

A guerillaharcz.

Ugy látszik, hogy Lothringenben a leghevesebb guerilla-harcz fejlődött ki a poroszok ellen. Folyvást új szabadesapatok alakítatnak s a már működésben levő guerilla-csapatok folyvást nyugtalanítják a porosz hadosztályokat. A porosz lapok, melyek eddig lehetőleg hallgattak a fényes kép árnyoldalairól, most már kénytelenek a francia nép ezen elkeseredett harcát is észrevenni, mely a győzelmes porosz hadaknak oly sok kellemetlenséget fog okozni.

A „Fr. Ztng“-nak írják Nancyból:

„Szept. 14-én Nancy és Baccarat közt csatározás történt fegyveres parasztokkal. A porosz részről két sebesülés történt. Az ugynevezett francitireurök egy erdőcskében foglaltak állást, de csakhamar szétszórtak, midőn a porosz és szász landwehr (4 zászlóalj, egy szakasz nehézlóvas s 2 ágyú) ellenök nyomult.

A francitireurökre vonatkozólag két megjegyzést kell tennem. A francitireurök szabadlövész csapatok, de teljesen sorkatonák, mint ez Frossardnak az aug. 2-iki ütközetről szóló jelentéséből kitűnik. Ezen fegyveres bandáknak tehát, melyek most körülbujkálnak, semmi közük sincs azon csapatokkal, melyek leginkább lövészszolgálatot végeznek; ép oly kevésé vannak szervezve. Vajjon a francia kormány által vannak-e fölfegyverezve, nem mondhatom meg, de azt hiszem, fegyverzetök darabjait ott veszik, a hol találják.

Ugyancsak Nancyból írják october 2-áról: Epen most vonul ki két század landwehr, hogy a Nicolas irányában levő Flavigny falut megszállja, illetőleg parancs következtében azt felégesse. Itt ugyanis tegnapelőtt este több porosz zandár egy fegyveres banda által megtámadott, s egy megöletett, egy másik pedig megsebesítve elhúrozott. A arsi éléstárok Neveantba helyeztettek át. Ars a fegyveres bandák miatt többé nem nyújt kellő biztonságot.“

— A poroszoknak Strassburgba való bevonulása után Mertens tábornok egy Murawieffnek is dícsőségére való rendeletet bocsátott ki a lakossághoz, melynek főbb pontjai a következők:

Az első cikk tudtára adja a polgároknak, hogy a város megszállása által nem függesztetett fel még az ostromállapot, s minden vétség, legyen az polgári vagy katonai természetű, rögtönítelő bíróság által fog megítéltetni. A második cikk felszólítja a polgárokat a fegyverek azonnali beszolgáltatására s határozza, hogy azon esetben, ha a házak tulajdonos nélkül volnának, a leg gondosabb vizsgálat és kutatás fog megindíttatni. A harmadik cikk minden újságot, lapot, próklamációt vagy nyomtatványt megtilt, kivéven a főparancsnokság által kiadott rendeleteket. A negyedik cikk tudtára adja a polgárságnak, hogy ha valamely házból vagy épületből fegyverrel ingereltetni fognak a német katonák, a csapatok fel vannak hatalmozva az illető épületbe benyomulni és minden felnőtt férfi személyt azonnal megölni. Az ötödik cikk tudatja a polgárokkal, hogy a csapatoknak szorosan meg van tiltva a magántulajdon sértése. A hatodik cikk rendeli, hogy minden koresma esti kilencz órákor bezárassék és minden személy, ki a tisztek és a polgári orvosok kivételével, esti 9 óra után fog az utcán találtatni, azonnal befogassék. A hetedik cikk lámpavilágítást rendel el a városban való 9 óra utáni járkálásnál. A nyolczadik cikk a kapukon ki- és bejárást szabályozza: szabadon csak az asszonyok és gyerekek mehetnek délelőtti 10 órától kezdve, férfiak csakis utazójegy előmutatása mellett. A kilenczedik cikk tudatja, hogy a csapatok ellátása egyelőre a raktárakból fog eszközöltetni, mindazonáltal a polgároknak 8000 ember szállásáról és élelméről kell gondoskodniok, kik a legközelebbi napokban meg fognak érkezni.

— A pápai kegyetlenség számos áldozatai, kik most visszanyerték szabadságukat, a legszálnalomra méltóbb állapotban vannak. A legszükségesebbeket is nélkülözik; soknak még fehérneműje is hiányzik. Luigi Castellazze sz. Mihály fogházból eleresztve Rómába érkezett, de annyira megtörve és megváltozva, hogy legjobb barátai sem ismertek reá. Patronit és Paglianit szintén várják; ez utóbbi 22 évig volt elzárva. Az olasz kormány legkevésbé sem látszik törődni a kiszabadítottakkal. Általános a kérdés, vajjon nem fogja-e a kormány is megnyitni börtöneit? Miért késedelmeskedik az amnestiával?

— A francia váarak és megerősített városok közül ostrom alatt voltak és bevételtek: Strassburg, Toul, Lützelstein, Lichtenberg. Rohammal vétetett be: Weissenburg. Rövid ellentállás után megadták magukat: Marsal, Sedan, Laon, Vitry le Français. Összesen 9 megerősített hely. Ellenben ostrom alatt vannak és még nem adták meg magukat: Metz, Páris, Pfalzburg, Mézières, Thionville, Bitsch, Montmédy. Nincsenek ostrom alatt, hanem csak megfigyeltettek, s illetőleg czerniroztattak: Verdun, Schlestadt, Neubreisach, Longwy, Soissons, Carignan.

— A miniszterválságot illető hírekre nézve, melyek a napokban ugyan csak röpkedtek, a felhivatalos „Pester Corr.“ így nyilatkozik:

„Oly információk után, melyek jó forrásból merítették, állíthatni véljük, hogy a legújabb időkben az Andrásy-miniszterium bukásáról s egy Majláth-miniszterium alakításáról fölmerült pletykában egy igaz szó sincs. Ez ideig Andrásynak semmi oka sincsen állásának földadására gondolni, és aligha van oly merész és eszélytelen államférfiu — bármely párthoz tartozzék, is — hogy meg merje próbálni, hogy Andrásy helyét az adott viszonyok közt betölteni akarja. Sem Magyarország közvéleménye előtt, egy pillanatig sem tarthatná magát egy nem deákpárti miniszterium — ezt Majláth ép oly jól tudja, mint tudhatják azon hírlapok, melyek a fölmerült híren oly szükségtelen zajt csaptak. Az ellenzéki lapok egyike azzal vádolja a kormányt, hogy ezen hír által a reakcióz muszával akarja az országot ijesztgetni. Nekünk e szemrehányás jogosulatlannak tetszik, mert — ha jól kísértük az ügyet — e tendenciózus kacsa ellenzéki tenyészdében költetett ki.“

Megyei élet.

D.-Sz.-Márton, okt. 6.

Küküllőmegye bizottmányi gyűlése folyó hó 1-én vette kezdetét az új főispán beigtatásával.

Szilvássy Sándor főispán ur, beköszöntő szónoklatában legelőbb is azon erős elhatározásának adott kifejezést, hogy egész erejét a megye jóllétének előmozdítására fogja fordítani; ígérte: hogy a főispáni jogok egyik legszebbikét, a kijelölési jogot, úgy fogja érvényesíteni, hogy ez által a képesség ne szoríttassék le a köztérről; sőt szabad tért nyerjen. A kegyelet szép szavai-val emlékezett meg volt főispánunk gr. Béli Ferenczről, kinek multját önzéstelen hazafiság, a nemzeti haladást eszközölő józan törekvés tették tündöklővé. Sajnálataát fejezte ki, hogy megyénk érdemeiben gazdag főbírája Földvári Ferencz lemondott. Végül azon megjegyzéssel zárta be beszédét, hogy midőn főispáni eljárásait bíráltni fogják, vegyék mindig tekintetbe azon felelősséget, mely állásával együtt jár, s mérlegeljék azt mindig azon felelősség szempontjából.

A főispán urat a tisztség részéről a főjegyző, a bizottmányi tagok közül egy román és szász bizottmányi tag, lelkes szavakkal üdvözltek melyek mindannyi bizonyítékai annak, hogy megyénkben az egyetértés ezután sem fog megzavartatni.

E napon tárgyalás alá jött a megye 1871. évi költségvetése, melyet a mult évi költségvetéssel teljesen egyformán állapítottunk meg.

Folyó hó 3-án egyike volt a legnépesebb bizottmányi gyűléseknek. Hogy is ne! hisz főbíró kellett választani.

A baloldal működött hetek óta. Két jelöltje közül, egyiket, ámbár, mint hitték, a győzelmet semmi sem kockáztatta, visszaléptette, s jelöltül országgyűlési képviselő Szilágyi Lajost állította fel. — A győzelem biztosnak látszott. — Nagy ritkán lehetett ugyan egy-egy elnyomott megjegyzést hallani egy netaláni jobboldali jelöltől is. Hanem egy ilyen per excellentiam baloldali megyében e félet ki hihetett volna?! — Azonban a jobboldal kezdett impertinens lenni, a gyűlés előtt értekezletet tartott, s bátorkodék kimondani: hogy neki is lesz főbíró jelöltje. — Horrendum dictu! Na, holnap megtermtjük őket, el-ki a falukra nemes alvezérek, jöjjön a baloldali vótum, „mint a jégverése“, mutassuk meg: ki a legény a csárdában.

Eljött a nagy nap. Olvastatik a volt főbíró lemondása, s erre egy hatalmasodni kezdő baloldali szónok indítványba hozza, hogy a lemondást nem kell elfogadni. Mekkora nemeslelkűség! Mily kegyelet!

Ez egyebüvé ütő, mint néző indítványt a lemondott főbíró legőszintébb barátjai támadták meg, kik nem akarták a szeretve tisztelt férfit, a köztéreni ingerkedésnek továbbra is kitéve látni. Mindazonáltal egyik baloldali hazafi alkalmat vett magának hangzatos szavakban mondani el: hogy milyen hálátlan a jobboldal; midőn eddigi támasza, eddigi pártvezérével szembe, ily hálátlanul jár el, beszélt sokat, beszélt a kötelességet meg tett mórról, a zsákból magát kiütött szegéről, sat. de mind hiába! Az indítvány elbukott, és a választás keresztül vitele határozatba ment.

A főispán a candidatiót mindenki megelégedésére pártkülönbségre való tekintet nélkül tette meg. Azonban Szilágyi Lajos rosszat sejtve, „Flankenbevegungot“ csinált, s kitörültette magát a jelöltek közül. A roppant vótummol rendelkező baloldal nincs sehol. Pótsa József elvtársunk a legegységesebb éljenzéssel főbírnak kiáltatik ki. Pótsa József köszönve e megtiszteltetést szavazást sürget, hanem az újból es újból felviharozó éljennek végre engedni kénytelen.

Ezek szerint a jobboldal e megyében elvi győzelmét oly határozottan vívta ki, hogy ezutánra biztosan remélhetjük annak erősbülését. Adja Isten!

K.

Lajtántuli dolgok.

Csehországban, a kétszeri sikertelen császári üzenet után, a tartománygyűlés feloszlata-

tatván, a reichsrathi követek egyenes választása rendeltetett el. Fog-e sikerre vezetni e kényszerintézkedés: még nem egészen bizonyos; ámbár a szláv követek egy értekezletén Petrino minister kijelenté, hogy az alkudozások a csehekkel csak ideiglenesen függesztettek föl, s a delegációk összeülése és lefolyása után az elejtett fonál ismét fölvetetik. A szláv követek erre megígérték, hogy megválasztják a delegatusokat. — Félő azonban, hogy a lengyelek fogják a csehek szerepét folytatni...

KÜLFÖLD.

A hareztérről semmi lényegesebb ujság. Páris bombázatása naponként várható. Az osztrómó seregben hagymáz és vérhas dühöng. A francziák szervezkedése erőlyesen foly, ha ugyan a toursi kormány tudósításainak hitelt lehet adni.

Napoleon már említett manifestuma megjelent az „Indépendance Belge” hasábjain, a londoni Napoleon-féle Situation után. A „császári eszmék” a porosz elűzését kívánják „a dinastia föllázadásával is” (?) és német-francia egyezség kötését ajánlja, csak így jöhetvén létre mind-két részről elfogadható békefeltételek. A francziáknak remélhetőleg lesz annyi eszök, hogy nem hagyják magukat e csalogató hangok által ismét a szégyen és gyalázat szolgásgába csábíttatni, a poroszoknak pedig épen nincs inyére a manifestum hangja. A porosz király és az excászár közt azonnal meg is hidegült a viszony s a félhivatalos lapok már perhorrescalják a restauratio eszméjét, sőt a manifestumot is apókrifnak hirdetik.

A németeknek különben otthon is van elég bajuk a kormány-formával. A déliek nem akarnak egyszerűen az észak-német szövetség kapcsába lépni, s a hadban tett lényeges szolgálataik alapján számítnak rá, hogy több állami önállást tarthatnak meg számukra, mint a 66-diki porosz szövetségesek. A szabadelvű német lapok alkotmányozó gyűlés összehívását indítványozzák, mitől azonban, mint látszik, Bismarck úgy fél, mint az ördög a tömjéntől.

Alljon itt néhány újabb távirat:

Gambetta, léghajón, Amiensbe érkezett s Toursba megy. — A Páris előtti német seregben hagymáz és vérhas, Lotharingiában nagymérvű marhavész uralg. — A Metz előtti németek, Bazaine oct. 2-diki kitörése alkalmával felette sokat vesztettek. — Garibaldi Marseillebe érkezett. — Az angol kormánynak biztos tudomása van egy porosz-orosz szövetségről, a keleti kérdés tárgyában. A kormánykörökben, ennek következtében, nagy megütközés.

VEGYES.

== Báljövdelem. Az iparos segéd-egylet táncestélyi jövdeleme f. hó 8-ikán. Kiadás: 89 frt 28 kr. Tiszta jövdelem 68 frt 31 kr. A 68 frt 31 kr negyede a Bem-szoborra, 17 frt 7 1/4 kr. Fölül fizettek, Szabó János őrnagy 1 jegyért 2 frt. Kispál Sándor ur 1 jegyért 2 frt. Fenyő István ur 1 jegyért 2 frt. Dájbukát Gergely jegynélkül 2 frt. Többen 20—20 kr.

* Kímutatása a magyar keleti vasút üzleti bevételeinek. Nagy-várad-kolozsvári részvonal 20 mértföld. Szállíttatott 1870. sept. 7-től 30-ig 9506 személy, 60,679 vámmázsa áru. Bevételek személyek-, podgyász- és gyors szállítmányokért 17,780 frt 81 kr, teherárúkért 23,303 frt 64 kr, összesen 41,084 frt 53 kr. Pesten, 1870. oct. 5-én. A főigazgatóság.

== Felsőbb rendelet következtében a dévai állami fitanító-képezdénél a beiratások ideje folyó hó 15-éig meghosszabbíttatik. A feltételek csak annyiban változtak, hogy a román ifjak anyanyelvükön is hallgathatják az előadásokat. Déva, 1870. october 1-én, Szeremlei Lajos, tanfelügyelő.

* Kerner József zongoraművész, ki Kolozsvártt közelebből jó sikerrel működött, városunkat a napokban meglátogatni, s itt néhány zene-estélyt rendezni szándékozik. Hisszük: hogy e hir kellemesen lepi meg városunk illető közönségét, mely már hetek óta, minden műelőzetet nélkülözni kénytelen.

* Karagyorgyevics Sándor herceg, Trifkovics, és Stankovics, az ellenők fenforgott azon vád alól, mintha III. Obrenovics Mihály Szerbia fejedelmének 1868. jun. 10-ikén történt meggyilkoltatása alkalmával, arra mint bűntársak, vagy bűnrészesek közreműködtek volna, bizonyítékok elégtelensége miatt felmentettek. Az ítélet e hó 6-ikán hirdettetett ki, a Pest városi törvényszéken.

* A tanárképezde az idén nyílik meg a pesti egyetemen. Két folyamból és különféle osztályokból fog állani. A philologiai tudományok, történet és földrajz, mathezi külön-külön osztályt képeznek. A képezdének husz rendes és több redkivüli hallgatója lesz. A rendes hallgatók, kik a bölcsészeti karnál két évet végeztek s a fölvételi vizsgát sikerrel állották ki, 400 frt évdíjat nyerne, s a rendkivüli hallgatók (kik legalább egy évet végeztek) az idén nem nyerne díjat, a folyamodványok e hó 15-éig nyújtandók be az egyetemnél, a fölvételi vizsgák e hó 25-éig tartanak. E képezdeből fognak ezután kinevezetni a gymnasiumi tanárok.

— Heckenast Gusztáv kiadásában következő új könyvek jelentek meg. Jóka munkái 64, 65 — Délvirágok — 80 kr. Képes mesék — gyermekek számára — 40 kr. Papramorgó Péter, prédikációi. Első füzet 40 kr. Gróf Batthyány Lajos élete és halála 1 frt 20 kr. Döntvénytár. (A magyar kir. curia elvjelentőségű határozatai) II. folyam 2 frt. Erdélyi Indali P., Képes ABC, harmadik kiadás 50 kr. Az 1870-ik évi törvények gyűjt. (III. folyam) második füzet 1 frt. Ballagi Mór, teljes magyar szótár XII. füzet; 50 kr. Ballagi Károly, a földgömb 50 kr. Kis nemzeti Muzeum. XI, XII. XIII. XIV. 50 kr. — Ugyancsak a Heckenast Gusztáv kiadásában jelentek meg ezen naptárak is: István bácsi naptára 50 kr. Protestans képes naptár 50 kr. Falusi gazda naptára 80 kr. Lidércz naptár 60 kr. Honvéd naptár 60 kr. Népszászó naptára 40 kr. Nők naptára 60 kr. Nemzeti nagy képes naptár 1 frt. Balpárti naptár 50 kr. Első magyar katonai naptár 60 kr. A magyar nép naptára 25 kr. Kis nemzeti képes naptár 16 kr. Magyar családi naptár kötve 1 frt 60 kr. Nevessünk! Új humorisztikus 40 kr. Kossuth naptár 40 kr. Papramorgó Barátfülek naptára 50 kr. Scorpió naptár 80 kr. Van naptár bővön; válasszhat ki ki gusztusa szerint.

* Irodalom. Markovits Iván, gyorsíró, s a gyorsíró-egylet elnöke, előfizetési felhívást tett közzé magyar gyorsírási tankönyvének 6-ik kiadására, miután a legutóbbi kiadás teljesen elkelt. A tankönyv ezen 6-ik kiadása is — a szükségnek gyorsabb kielégítése végett — ivenkint jelenik meg, és az első két ívet, melyek már kiadattak, a többi iverk lehetöleg gyorsan fogják követni. A mű mind tartalmára, mind alakjára nézve javítotttnak mondható, a meunyen e kiadásban mindazon javaslatok figyelembe vétettek, melyek egy a rendszer némely pontjaira, mint a tankönyv berendezésére nézve az utóbbi években felmerültek; és egyszersmind a magyar országgyűlés gyorsíró-asztalán, valamint a tanításnál szerzett tapasztalásai folytán észszerűnek bizonyultak. A mű különös tekintettel magántanulásra van kidolgozva. Előfizetési ár: 1 frt 10

kr. Megrendelhető bérmentes levelekben, vagy postai utalványokkal Markovics Iván-nál, (Lipótutca 36. sz. a. Pesten.) Öt előfizetett példányra a 6-ikat jutalmul küldik.

— Egy amazon. A napokban Budán egy suhancz tolvaj felhasználta egy falusi leány bá-mészságát s kilopta zsebéből tárczáját. A leány azonban egy távolabb álló kocsis figyelmeztetésére még jó korán észrevette a bajt s minden erőből utána iramodott a suhancznak két utcán át kergette fáradhatlanul, végre egy utca kanyarodásánál elérte. A tolvaj, bár mint igyekezett, sem menekülhetett a vasmarku hölgy körmei közül, ki először is jól elütlegelte és aztán föllénél fogva vitte be a városházához. Az utcán mindenütt nevelték a „bájos” kelepczébe került csirkefogót, ki az erőlködés után összekulcsolt kezekkel könyörgött a szabadulásért. Egy pár utcái gyermek biztatgatta ugyan, hogy ne hagyja magát s bontakozzék ki, hanem a tolvaj elkeseredett hangon csak annyit szolt: „Próbáld meg!” Még a kapitányság sem tartóztathatta vissza magát a mosolytól, midőn a hősies amazont a kétségbeesett, fölöncepített gavallérral belépni látta.

* Páris írja a „Journ. Off.” — oly jelenetnek volt közelebb tanuja, a melyet nem fog elfeledni soha. A Clamartnál gyáván megfutott katonák kísértettek végig a főváros utcáin, hátrakötött kezekkel, kifordított sapka és dolmány-nyal, két sorkatonaság közt; tekintetök földre volt szegezve, arczok kipirulva: mellökön pedig eme bélyegző feliratot hordták: N. N. (a név) nyomoru gyáva, ki állását az ellenség előtt oda hagyta. Minden becsületes ember felhivatik, hogy pökjön szemek közé. — E gazok a törvényszék előtt fognak megjelenni s legjobb esetben is halál vár rájuk.

* Ajánló előszó. A nagyváradi-kolozsvári kéjutazás alkalmával egy kolozsvári szász ifju, ki nem igen jól beszélt magyarul, nagyváradi barátját egy odavaló kisasszonynak következőkép mutatta be: „N. N. ur egy nagyváradi „kéjencz.” „Kéjutazót” akart mondani.

Jegyzéke

a marosvásárhelyi m. kir. ítélő táblának 1870. okt. 10-ik és következő napjain tartandó nyilvános ülésein előadandó ügydaraboknak.

(Folyt. és vége.)

II. Tanács polgári ügyben.

Előadó k. t. p. bíró Ilyés Károly által.

Szabó Domokos Pfénigsdorf Antal e. 443 frt i. Czink Pálnak Izay Antal e. 444 frt 82 kr i. Makfalva községének Telméri István e. 40 frt és 200 frt i. Kugler David Dávid Márton és társa e. 75 frt 81 kr Geréb Lászlóné, mint gyermekei gyámjának Imecs Miklós e. 343 frt 25 kr haszonbér i. Veres Pálnak Kömives Lőrincz ellen birtokháborít. Dezső András Fülöp Imre e. 26 frt 55 kr. i. Pepilia Vaszi Bologa Nyiculaj e. csere szerződés teljesítése i. Csutak József Csutak Mózes e. építmény felett. Pürekercz községe Zajzon községe e. som. visszahelyezés.

III. Tanács, bünygyi ügyben.

Előadó k. t. bíró Vajda Simon által.

Römer Ferencz életbiztonság i. Felméri József és társa vallás háborítás. Mircse Juon lopás i. Nagy István és társa nyilvános erőszakoskod. Zsurka Ilie nehéz testi sértés.

Előadó k. t. bíró Spech Adolf által.

Miron János sulyos testisértés. Grosz János és társa tolvajság. Fretrille Juon s társai tolvajság. Niuszku Illiszie és társa sulyos testisértés.

IV. Tanács, úrbéri ügyben.

Előadó k. t. bíró Antalfi Gábor által.

Nemes Gyorgye és érdektársai gr. Kemény Samuel jogutódai gr. Klebelsberg Vilmosné és báró Löwenthal Samuelné e. külső fekvőségek urbéri természete i. Constantin Nicolaus s illetőleg Beldi Tivadar Roka Vaszi e. egy állomány megváltása i. Grida Kosztán Kaszoni Sándorné mint Katona Lászlóné jogutóda e. külső majorság fekvőségek visszabocsátása i. gr. Teleki Lajos Kreutzer Georg e. egy belső állomány menváltása i. A nagy iklódi birtokosság az odavaló volt urberek e. határtagositás és közlegelő elkülönítése i.

Bécsi börzei árkelet.

(1870. october 7.)

5% metalliques	56.70
5% nemzeti kölcsön	66.25
860 államkölcsön	91.50

Bankrészvény	713.—
Hitelrészvény	253.75
London	124.55
Ezüst	122.30
Arany	5.95
" 20 frankos	9.94 ¹ / ₂

Földt. ment. kötvény erd.	75.—
" " " magvarh.	77.25
" " " horvát-slavon	79.—

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

Horváth Gáspár.

HIRDETMÉNYEK.

(87)

„AZ ANKER”

élet- és járadék biztosító társulat Bécsben belső város, hoher Markt Nro. 11. saját házában „Ankerhof.”

Biztosítéki alap 1869. december 31-én 14,715,453 frt 61 kr.
Biztosított összeg 80,150 szerződéssel 81,675,388 frt 12 kr.

Kifizetett halálesetek 1869. decz. 21-ig 1634 szerződésre 3,243,483 frt 85 kr.

Üzleti kimutatás július hóra 1870.

ügyminiszter küldött, kegyeskedett elfogadni. Ugy látszik, ő is azon véleményben van, hogy nem a fertőzteti meg az embert a mi a szája bemegy.”

* * *

M. g. Fedeztem én fel valamit téns uer. T. u. Hát csak ki vele Mihály gazda.

M. g. Felfedeztem én, hogy legjobb fegyver az a mitrailleuse, melyet király engedélyezett miénk honvédeknek. Ollan fegyver ez téns uer, hogy még nem is van kész, már is egy tábornok minisztert a báron Kuhnt elejtette. Ha a honvédek kartács-pisztolya is ilyen jól lű, mi történni fog majd ha kartács-ágyúk is lesz. Nem íélem én akkor még a herkopater sem téns uer.

A guerillaharcz.

Ugy látszik, hogy Lothringenben a leghevesebb guerilla-harcz fejlődött ki a poroszok ellen. Folyvást új szabadesapatok alakittatnak s a már működésben levő guerilla-csapatok folyvást nyugtalanítják a porosz hadosztályokat. A porosz lapok, melyek eddig lehetőleg hallgattak a fényes kép árnyoldalairól, most már kénytelenek a francia nép ezen elkeseredett harcát is észrevenni, mely a győzelmes porosz hadaknak oly sok kellemtelenséget fog okozni.

A „Fr. Ztng“-nak írják Nancyból:

„Szept. 14-én Nancy és Baccarat közt csatározás történt fegyveres parasztokkal. A porosz részről két sebesülés történt. Az ugynevezett francitireurök egy erdőcskében foglaltak állást, de csakhamar szétszórtak, midőn a porosz és szász landwehr (4 zászlóalj, egy szakasz nehézlóvas s 2 ágyu) ellenök nyomult.

A francitireurökre vonatkozólag két megjegyzést kell tennem. A francitireurök szabadlövész csapatok, de teljesen sorkatonák, mint ez Frossardnak az aug. 2-iki ütközetéről szóló jelentéséből kitűnik. Ezen fegyveres bandáknak tehát, melyek most körülbujkálnak, semmi közük sincs azon csapatokkal, melyek leginkább lövészszolgálatot végeznek; ép oly kevésé vannak szervezve. Vajjon a francia kormány által vannak-e fölfegyverezve, nem mondhatom meg, de azt hiszem, fegyverzetök darabjait ott veszik, a hol találják.

Ugyancsak Nancyból írják october 2-áról: Epen most vonul ki két század landwehr, hogy a Nicolas irányában levő Flavigny falut megszállja, illetőleg paranes következtében azt felégesse. Itt ugyanis tegnapelőtt este több porosz zsandár egy fegyveres banda által megtámadtatott s egy megöletett, egy másik pedig megsebesítve elhurcoltatott. A arsi élestárok Neveantba helyeztetek át. Ars a fegyveres bandák miatt többé nem nyújt kellő biztóságot.”

utcán találtatni, azonnal befogassék. A hetedik ezikk lámpavilágítást rendel el a városban való 9 óra utáni járkálásnál. A nyolczadik ezikk a kapukon ki- és bejárást szabályozza: szabadon csak az asszonyok és gyerekek mehetnek délelőtti 10 órától kezdve, férfiak csakis utazójegy előmutatása mellett. A kilenczedik ezikk tudatja, hogy a csapatok ellátása egyelőre a raktárakból fog eszközöltetni, mindazonáltal a polgároknak 8000 ember szállásáról és élelméről kell gondoskodniok, kik a legközelebbi napokban meg fognak érkezni.

— **A pápai kegyetlenség számos áldozatai,** kik most visszanyerték szabadságukat, a legszánalomra méltóbb állapotban vannak. A legszükségesebbeket is nélkülözik; soknak még fehérneműje is hiányzik. Luigi Castellazze sz. Mihály fogházból eleresztve Rómába érkezett, de annyira megtörve és megváltozva, hogy legjobb barátai sem ismertek reá. Patronit és Paglianit szintén várják; ez utóbbi 22 évig volt elzárva. Az olasz kormány legkevésbé sem látszik törődni a kiszabadítottakkal. Általános a kérdés, vajjon nem fogja-e a kormány is megnyitni börtöneit? Miért késedelmeskedik az amnestiával?

— **A francia váarak és megerősített városok közül ostrom alatt voltak és bevétettek:** Strassburg, Toul, Lützelstein, Lichtenberg. Rohammal vétetett be: Weissenburg. Rövid ellentállás után megadták magukat: Marsal, Sedan, Laon, Vitry le Français. Összesen 9 megerősített hely. Ellenben ostrom alatt vannak és még nem adták meg magukat: Metz, Páris, Pfalzburg, Mézières, Thionville, Bitsch, Montmédy. Nincsenek ostrom alatt, hanem csak megfigyeltetnek, s illetőleg czerniroztattak: Verdun, Schlestadt, Neubreisach, Longwy, Soissons, Carignan.

— **A miniszterválságot** illető hírekre nézve, melyek a napokban ugyan csak röpkedtek, a felhivatalos „Pester Corr.” így nyilatkozik:

„Oly információk után, melyek jó forrásból merítették, állithatni véljük, hogy a legújabb időkben az Andrásy-miniszterium bukásáról s egy Majláth-miniszterium alakításáról fölmerült pletykában egy igaz szó sincs. Ez ideig Andrásynak semmi oka sincsen állásának föladására gondolni, és aligha van oly merész és eszélytelen államférfiu — bármely párthoz tartozzék, is — hogy meg merje próbálni, hogy Andrásy helyét az adott viszonyok közt betölteni akarja. Sem Magyarország közvéleménye előtt, egy pillanatig sem tarthatná magát egy nem deákparti miniszterium — ezt Majláth ép oly jól tudja, mint tudhatják azon hírlapok, melyek a fölmerült híren oly szükségtelen zajt csaptak. Az ellenzéki lapok egyike azzal vádolja a kormányt, hogy ezen hír által a reakcióz mumsával akarja az országot ijesztgetni. Nekünk e szemrehányás jogosulatlannak tetszik, mert — ha jól kísértük az ügyet — e tendenciozús kacsa ellenzéki tenyészdében költetett ki.”

(86)

3-6

Tisztelettel tudatjuk a birtokos és haszonbérlo urakkal miszerint, egy itten Maros-Vásárhelytt székeltő

gőz-cséplő-gép társulatot

alakítottunk, és hogy egyelőre 2 ujjonnan felszerelt gőz-cséplő-gépet a t. cz. közönség rendelkezése alá bocsátunk, melyek egyike Kolozsvárról veszi indulópontját, a honnét idáig sor rendszert folytatandja működését; míg másika itt kezdődik Szász- és Magyarországi tag, felkés szavákkal üdvözölték melyek mindannyi bizonyítékai annak, hogy megyénkben az egyetértés ezután sem fog megzavartatni.

E napon tárgyalás alá jött a megye 1871. évi költségvetése, melyet a mult évi költségvetéssel teljesen egyformán állapítottunk meg.

Folyó hó 3-án egyike volt a legnépesebb bizotmányi gyűléseknek. Hogy is ne! hisz főbirót kellett választani.

A baloldal működött hetek óta. Két jelöltje közül, egyiket, ámbár, mint hitték, a győzelmet semmi sem kockáztatta, visszaléptette, s jelöltül országgyűlési képviselő Szilágyi Lajost állította fel. — A győzelem biztosnak látszott. — Nagy ritkán lehetett ugyan egy-egy elnyomott megjegyzést hallani egy netaláni jobboldali jelöltől is. Hanem egy ilyen per excellentiam baloldali megyében e félét ki hihetett volna?! — Azonban a jobboldal kezdett impertinens lenni, a gyűlés előtt értekezletet tartott, s batorkodék kimondani: hogy neki is lesz főbiró jelöltje. — Horrendum dictu! Na, holnap megtermtjük őket, el-ki a falukra nemes alvezérek, jöjjön a baloldali vótum, „mint a jégverése“, mutassuk meg: ki a legény a csárdában.

Eljött a nagy nap. Olvastatik a volt főbiró lemondása, s erre egy hatalmasodni kezdő baloldali szónok indítványba hozza, hogy a lemondást nem kell elfogadni. Mekkora nemeslelkűség! Mily kegyelet!

Ez egyebüvé ütő, mint néző indítványt a lemondott főbiró legőszintébb barátjai támadták meg, kik nem akarták a szeretve tisztelt férfit, a köztéri ingerkedésnek továbbra is kitéve látni. Mindazonáltal egyik baloldali hazafi alkalmat vett magának hangzatos szavakban mondani el: hogy milyen hálátlan a jobboldal; midőn eddigi támasza, eddigi pártvezérével szembe, ily hálátlanul jár el, beszélt sokat, beszélt a kötelességet meg tett mórról, a zsákból magát kiütött szegről, sat. de mind hiába! Az indítvány elbukott, és a választás keresztül vitele határozatba ment.

A főispán a candidatiót mindenki megelégedésére pártkülönségre való tekintet nélkül tette meg. Azonban Szilágyi Lajos rosszat sejtve, „Flankenbevegungot“ csinált, s kitörültette magát a jelöltek közül. A roppant vótummol rendelkező baloldal nincs sehol. Pótsa József elvtársunk a legegységesebb éljenzéssel főbirónak kiáltatik ki. Pótsa József köszönve e megtiszteltetést szavazást sürget, hanem az újból és újból felviharozó éljennek végre engedni kénytelen.

Ezek szerint a jobboldal e megyében elvi győzelmét oly határozottan vívta ki, hogy ezutánra biztosan remélhetjük annak erősbulését. Adja Isten!

K.

Lajtántuli dolgok.

Csehországban, a kétszeri sikertelen császári üzenet után, a tartománygyűlés feloszlata